

ČESKÁ LITERATURA

2. POLOVINY 50. A 60. LET

LADISLAV FUKS: SPALOVAČ MRTVOL

„Možná,“ řekl pan Kopfrkingl za chvíliku, když se obřad slečny Čárské v síni chýlil ke konci, „možná, že kdybychom přemohli přírodu a zbavili se smrti, bylo by to naše neštěstí. Kdybychom se zbavili smrti, nebylo by totiž úniku z utrpení. To by napřed nesmělo utrpení existovat, ale to by také napřed musili lidé být andělé, protože utrpení pášou lidé. Z toho je vidět, že na zemi je život věčný bez smrti nemožný, že život věčný bez smrti je možný jen tehdy a tam, kde není utrpení, a to je tedy možné jen v nějakém ráji. Z toho vidíte, že věčné peklo, jak se o něm učí, je naprostý nesmysl, věčné peklo existovat nemůže, ale naproti tomu může existovat věčné nebe, nirvána, jak říkají Tibětané. Smrt na zemi je tedy požehnáním. Požehnáním, protože na zemi jsou lidé a utrpení, nikoli andělé a ráj. Kdyby nebylo smrti, pane Dvořák,“ řekl pan Kopfrkingl a zbystril sluch, obřad slečny Čárské skončil a pan Pelikán nahoře otevřal oponu, „kdyby nebylo smrti, nemohli bychom se měnit v prach, jak je psáno, nemohli bychom se z prachu znova rodit,“ ...

Když později odpoledne přecházel pan Kopfrkingl kolem vrátnice pana Feneka, „podivín“ vylezl z kutlochu a zastavil ho, zda má již morfium.

„Řekl jsem vám, že pan inženýr není v Praze,“ odvětil pan Kopfrkingl, „musíte mít trpělivost. Nemůžete myslit na morfium, na hranicích stojí německá armáda a schází se konference v Mnichově. Může být válka a vy myslíte na morfium, pane Fenek,“ a pan Fenek zalezl.

1. Doplň text.

Děj ukázky se odehrává v ..... ve městě ..... Hlavní postavou je ..... Dalšími postavami jsou ..... K uměleckému zpracování si autor vybral ..... Motivem ukázky je ..... Autor zasadil své dílo do doby ..... Poznal jsem to podle ..... Podle příjmení se domnívám, že pan Kopfrkingl je národností .....

2. Vyber správnou odpověď.

- Úvahy o tom, zda smrt má, nebo nemá existovat, nazýváme **a) pointonování / b) gradace / c) kontrast**.
- Ukázka patří k epickému žánru zvanému **a) román / b) povídka / c) novela**.
- Ladislav Fuks psal **a) v 2. polovině 20. stol. / b) v 1. polovině 20. stol. / c) současný autor**.
- Kromě „Spalovače mrtvol“ napsal Fuks ještě román **a) Zlá krev / b) Pan Theodor Mundstock / c) Všeobecné spiknutí**.

3. Co k sobě patří?

peklo	obratit se v prach
ráj	místo věčných trestů po smrti
nirvana	pane Fenek, pane Dvořák
zemřít	místo spokojenosti, štěstí
oslovení	stav nejvyšší blaženosti, klidu, zapomnění

4. Vysvětli význam slov.

- morfium = ...
.....
.....
- podivín = ...
.....
.....
- kutloch = ...
.....
.....